

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos
Vyriausybei

2020- - Nr. SR-
I

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PAKEITIMO PROJEKTO

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1752 „Dėl Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma keisti Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1752 „Dėl Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo tikslai: padidinti išmoką lituanistiniam švietimui vykdyti 1,5 karto už lituanistinio švietimo vykdymą Baltarusijoje, Lenkijoje ir Kaliningrado srityje (Rusija), rėmimo konkurso neskelbti lituanistinio švietimo vykdytojui, kuris į pareigas priimamas vadovaujantis valstybės, kurioje vykdomas lituanistinis švietimas, teisės aktais, sudaryti lituanistinio švietimo sutartį su asmeniu, kuris pavaduoja lituanistinio švietimo vykdytoją jam susirgus, išėjus nėštumo, gimdymo ar vaiko priežiūros atostogų ar kitais atvejais (kvalifikacijos tobulinimas, mokymosi atostogos, lituanistinio švietimo vykdymo sutarties nutraukimas per mokslo metus ir kt.), truncančiais ne trumpiau nei vieną mėnesį.

Lietuvos etninėse žemėse gyvenantys lietuviai yra sukūrę savo lituanistinio švietimo sistemą, turinčią galias lietuviškumo išlaikymo tradicijas, pritaikytą prie gyvenamojo krašto teisinės sistemos, lietuvių bendruomenės, tėvų ir vaikų poreikių. 6-iose lietuviškose bendrojo ugdymo įstaigose ir daugiau nei 20-yje neformaliojo ugdymo mokyklų Baltarusijoje, Lenkijoje, Kaliningrado srityje aktyviai vykdomas lituanistinis švietimas: mokoma lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, supažindinama su etnokultūra, mokyklose pažymimos Lietuvos valstybinės ir tautinės šventės, vaikų ir jaunimo meno kolektyvai atstovauja Lietuvai savo gyvenamuosiuose kraštuose, dalyvauja renginiuose Lietuvoje.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vidutinis lituanistinį švietimą vykdančių Baltarusijos ir Lenkijos lietuviškose formaliojo ugdymo įstaigose mokytojų paramos dydis – 790 Eur per mėnesį, Baltarusijos, Lenkijos ir Kaliningrado srities (Rusija) lietuviškose neformaliojo ugdymo įstaigose lituanistinį švietimą vykdančių mokytojų parama – 670 Eur per mėnesį. Tuo metu vidutinis Lietuvoje dirbančių mokytojų atlyginimas – 1104 Eur per mėnesį, o vidutinis į Briuselio Europos

mokyklą išsiųstų mokytojų atlyginimas – 4174 Eur per mėnesį (didžiąją dalį atlyginimo sumoka Europos mokykla).

Dėl atlyginimo dydžio skirtumo, nepakankamo vietinės valdžios lietuviškų mokyklų palaikymo vis mažiau Lietuvos mokytojų vyksta į Baltarusiją, Lenkiją, Kaliningrado sritį (Rusiją) vykdyti lituanistinį švietimą. Per paskutinius kelerius metus Baltarusijoje veiklą nutraukė 1, Lenkijoje 2, Kaliningrado srityje 13 mokyklų, kuriose buvo mokoma lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, etnokultūros.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. pasitarimo (protokolo Nr. 27) 3 darbotvarkės klausimo nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2019 m. gegužės 27 d. pasitarimo dėl „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo programos tarpinstitucinio veiklos plano 2019-2021 metams papildymo priemonėmis, skirtomis kaimyninėse valstybėse (Baltarusijoje, Lenkijoje ir Kaliningrado srityje (Rusija) gyvenančių lietuvių bendruomenių tautinės tapatybės išsaugojimui ir ryšių su Lietuva plėtojimui protokolo Nr. LV-179 4 punktą, ir siekiant padėti lietuviams išsaugoti kalbą, tradicijas, papročius ir užtikrinti lituanistinių mokyklų lietuvių etninėse žemėse veiklą, siūloma pagerinti lituanistinio švietimo vykdytojų Baltarusijoje, Lenkijoje ir Kaliningrado srityje (Rusijoje) rėmimo sąlygas, jiems 1,5 karto padidinant nustatytą išmoką lituanistiniam švietimui vykdyti.

Pažymėtina, kad „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012–2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano“, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1219 „Dėl „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012–2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, 1.2.2. priemonėje numatyta remti pedagoginius darbuotojus, vykdančius lituanistinį švietimą užsienio lietuvių formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigose Baltarusijoje, Lenkijoje ir Kaliningrado srityje (Rusijoje).

Atsižvelgus į tai, kad dalis pedagoginių darbuotojų į pareigas turi būti priimami vadovaujantis valstybės, kurioje vykdomas lituanistinis švietimas, teisės aktais, Nutarimo projekte numatyta galimybė su jais sudaryti lituanistinio švietimo sutartį neskelbiant rėmimo konkurso. Tokiu atveju lituanistinio švietimo vykdytojas Ministerijos nustatyta tvarka dalyvauja pokalbyje, kurio metu nustatoma jo atitiktis nustatytiems atrankos kriterijams. Įtvirtinus šią nuostatą bus išvengta tokių atvejų, kai mokytojas, laimėjęs Ministerijos skelbtą rėmimo konkursą, negauna vizos ir negali pradėti vykdyti lituanistinio švietimo, kadangi lituanistinio švietimo vykdymo vietoje dirba asmuo, priimtas į pareigas, vadovaujantis valstybės, kurioje įsteigta lituanistinė mokykla, teisės aktais.

Užtikrinant lituanistinio švietimo vykdymo formaliojo ir neformaliojo lituanistinio švietimo užsienyje įstaigose kokybę ir tęstinumą per mokslo metus, Nutarimo projekte numatyta galimybė apmokėti už lituanistinio švietimo vykdymą pavauduojančiam mokytojui, kuris turi vaduoti mokytoją ne tik jo ligos, nėštumo, gimdymo ar vaiko priežiūros metu, bet ir jam išėjus mokymosi atostogų, tobulinti kvalifikaciją, nutraukus lituanistinio švietimo sutartį viduryje mokslo metų ar dėl kitų priežasčių.

Kiti Aprašo pakeitimai susiję su Ministerijos pavadinimo keitimu ir yra redakcinio pobūdžio.

Nutarimo projektas buvo derintas su Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo, Užsienio reikalų ministerijomis. Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Užsienio reikalų ministerijos projektui pastabų neturėjo.

Į Teisingumo ministerijos beveik visas pastabas atsižvelgta. Atsakydami į siūlymą tobulinti Aprašo 4 punkto nuostatas, paaiškiname, kad šiuo metu lėšas lituanistinio švietimo vykdytojams remti skiria Ministerija, o jų išmokėjimą užsienio šalių formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigose lituanistinį švietimą vykdančioms asmenims administruoja jos įgaliota institucija - Vilniaus lietuvių namai. Lėšų išmokėjimą užsienio šalių aukštųjų mokyklų lituanistikos (baltistikos) centruose lituanistinį švietimą vykdančioms asmenims administruoja pati Ministerija. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad bendrojo ugdymo įstaigos Vilniaus lietuvių namai funkcijos apima bendrąjį ugdymą ir šiuo

metu nėra institucijos, kuri galėtų administruoti lėšų išmokėjimą užsienio šalių aukštųjų mokyklų lituanistikos (baltistikos) centruose lituanistinį švietimą vykdančioms asmenims, todėl ši funkcija palikta Ministerijai.

Įvertinę Teisingumo ministerijos pastabą Aprašo 12.1 ir 12.2 papunkčiams, paaiškiname, kad šie papunkčiai reguliuoja kompensacinių išlaidų išmokėjimą skirtingoms asmenų grupėms: 12.2 papunktyje – asmenims, kurių lituanistinio švietimo vykdymo vieta yra užsienio valstybėje, esančioje pasienio regione, kuris ribojasi su Lietuva, 12.1. papunktyje – visiems kitiems asmenims.

Iš dalies yra atsižvelgta į siūlymą Aprašo 31 punkte nurodyti svarbias priežastis, dėl kurių kandidato neatvykimas į pokalbį būtų pateisinamas, įvardinant pagrindinę priežastį – ligą. Dėl neatvykimo priežasčių įvairovės (nurodytu laiku nėra skrydžio iš užsienio šalies į Lietuvą, nėra bilietų, vizos gavimo problemos ir kt.) pateikti baigtinį kandidato neatvykimo į pokalbį sąrašą nėra galimybių.

Nutarimo projektas neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projekto teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, nes Nutarimo projektu naujas teisinis reguliavimas nenustatomas ar esamas reguliavimas iš esmės nekeičiamas.

Nutarimo projektas bus įgyvendinamas iš Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto Ministerijai numatytų asignavimų, papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Siekiant gauti pastabų ir pasiūlymų iš suinteresuotų asmenų ir visuomenės, nutarimo projektas paskelbtas Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Ministerijos Užsienio lietuvių skyriaus vyriausioji specialistė Daiva Žemgulienė, tel. (8 5) 2191184, el. p. – daiva.zemguliene@smm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 12 lapų.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 12 lapų.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. pasitarimo protokolo Nr. 27 kopija, 4 lapai.
4. 2019 m. gegužės 27 d. pasitarimo dėl „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo programos tarpinstitucinio veiklos plano 2019-2021 metams papildymo priemonėmis, skirtomis kaimyninėse valstybėse (Baltarusijoje, Lenkijoje ir Kaliningrado srityje (Rusija) gyvenančių lietuvių bendruomenių tautinės tapatybės išsaugojimui ir ryšių su Lietuva plėtojimui protokolo Nr. LV-179 kopija, 2 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Algirdas Monkevičius

Daiva Žemguliene, (8~5) 2191184, el. p. daiva.zemguliene@smm.lt